1853. N°. [illegible]

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 18 APRIL.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 16 April.

Heden namiddag is er brand ontstaan in een schoorsteen met houten kap, in de Bierbrouwerij van de Heeren van der Spruyt en Enklaar op de Heerengracht alhier, welke echter door spoedig aangebragte hulp van drie brandspuiten, weldra was gebluscht.

— Wij laten hier volgen een uittreksel uit een brief van een kundig en gemoedelijk Protestant. Wij plaatsen dit stuk hier, omdat we meenen dat er veel in is, 't welk aan Roomsch en Onroomsch stof tot ernstig nadenken kan opleveren.

»De oude Bisschop van Haarlem Nicolaus a Nova Terra (Nieuwlands) heeft er weinig plezier van gehad. [Deze werd in 1560 bij de instelling der nieuwe Bisdommen door Koning Philips II benoemd, deed sedert afstand ten behoeve van Gothofridus van Mierlo die in 1578, bij de afschaffing der Bisschoppen, vertrok, zoodat het Bisdom te Haarlem 18 jaren bestaan heeft.] Wat ik den nieuwen wenschen moet, weet ik niet; ten zij het dit ware dat hij een Evangelisch man werd.

»Verre zij van mij haat of wrevel tegen eenigen Roomsche, geene bitterheid, noch tegen hen, noch tegen hunne geestelijkheid. Ik wensch hun de volste vrijheid die wij hebben; Bisschoppen, Aartsbisschoppen, zij behooren ze te hebben, het komt hun toe; doch hun eed bevalt mij niet; en als eene Regering mannen binnen laat en laat regeren, die bij God en het Evangelie zweren, dat zij Ketters en Scheurmakers, zoo veel in hen is, zullen vervolgen en bestrijden, worden dan die Ketters, en dat zijn wij, niet ten prooi gegeven aan vervolgers?

»Hebben zij dan in drie eeuwen nog van de Protestanten niet geleerd hen niet te vervolgen. Neen, ongevoelig hebben zij wel iets van ons geleerd of overgenomen, de leeken misschien, enkelen onder de geestelijken zelfs, maar de Curia Romana is dezelfde gebleven. Wie vervolgde de lezers van den Bijbel in Italië? Wie berooft de Hongaren van hunne Gymnasiën om ze dom te maken en te houden? Wie begint in Frankrijk de Protestanten te kwellen? Waar heeft Rome dan toch verdraagzaamheid geleerd? Nergens en nooit. De Protestanten zijn wakker geworden, mogen zij het blijven, maar zonder bitterheid en in liefde. Nog eens, daar is geen zweem van vijandschap in mijne ziel, maar ik kan het niet vergeten dat mijne voorouders om des geloofs wille vaderland en volk hebben verlaten, en ik bid vurig dat wij de ellenden der vorige dagen niet meer zien mogen. Bang ben ik niet, integendeel, ik heb goeden moed; het licht dat ontstoken is, kan niet ondergaan, het zal zelfs nog al meer doorbreken, en als dat God geve, de waarachtige vrijheid voor de vertrapte volken aanbreekt, dan zal het blijken hoeveel licht er reeds in de duisternis heeft geschenen. Laat Rome, in opregtheid, dat vervolgings-artikel in den eed uitschrappen, ik ben te vrede. Maar kan het dat? Wil het dat? En dan zegt men dat het louter eene kerkelijke regeling is van het bestuur over de Roomschen, en dat het nu hier geene missie meer is. Zullen zij dan nu te vrede zijn en zoo onschadelijk als de Jansenisten, die ook hunnen Aarts- en andere Bisschoppen hebben? Ligt is zulk een stoot voor de Roomschen ook noodig om hun de oogen te doen opengaan, en dat wensch ik met geheel mijne ziel. Licht en vrijheid overal, tot aan de einden der aarde, en alleen door het Evangelie! dat is mijn leus. Niet door kracht, noch door geweld, maar door mijnen Geest zal het geschieden, spreekt de Heer. Zonder botsingen en beproevingen komen wij er niet."

— De *Arnhemsche Courant* bevat het volgend schrijven uit 's Hertogenbosch: Uit goede bronnen vernemen wij, dat Mgr. Zwijsen voorloopig in deze stad, en voortdurend in Noord-Braband zijn verblijf zal vestigen; dat de Wel-Eerw. Heer J. P. Deppen, Hoogleeraar aan het seminarium te Haaren, bij 's Bosch, weldra zal benoemd worden tot Coadjutor van Mgr. Zwijsen, met het regt van opvolging voor het bisdom van 's Bosch, aangezien de Aartsbisschop Zwijsen het bisdom van 's Bosch zal blijven besturen, terwijl de Coadjutor van Z. D. H. zijn zetel te Utrecht zal houden. Zoo het gerucht vervolgens waar is, zou de Bisschop-Coadjutor te Utrecht het huis betrekken van den tegenwoordigen Aartspriester, zullende de naastgelegene parochiekerk van den H. Willebrordus zijne huiskapel, en die gemeente met die der St. Catharinakerk ineengesmolten worden.

— In het kiesdistrict Alphen zijn ter keuze van een Lid der Prov. Staten, door het bedanken van den Heer Löhnis, uitgebragt de volgende stemmen: op de Heeren Mr. A. Jongkindt Coninck, Burgemeester van Aarlanderveen, 138; Mr. A. J. v. Ravenstein Medenblik, Adv. te Gouda, 79; J. B. Duizenberg, Not. te Boskoop, 78; Mr. C. v. d. Vlies, Burgemeester te Hazerswoude, 72; Mr. W. Wynaendts, Burgemeester te Hillegom, 64; terwijl de overige stemmen verdeeld waren onder 13 personen. Tusschen de eerstgenoemden zal eene herstemming moeten plaats hebben.

— Bij de verkiezing van een lid der Prov. Staten van Zuidholland, in het kiesdistrict 's Gravenhage, ter vervanging van den Heer P. J. v. d. Burgh, zijn ingeleverd 694 geldende stembriefjes. De Heer F. W. Conrad, Ingenieur-Directeur bij de Holl. Spoorweg-Maatschappij, is met 446 stemmen verkozen. Na hem bekwam de Heer Mr. A. A. J. Meylink de meeste stemmen, te weten 218.

— Van het Nieuwediep wordt gemeld, dat den 14den de stoomboot tusschen die haven en Harlingen het eerst in de vaart is gebragt, en de heen- en terugvaart in 6 uren heeft volbragt, terwijl telkens Texel werd aangedaan.

— De weg van Hedikhuizen over de Haarsteeg naar Vlijmen is aangenomen door J. Veldman te Drunen voor *f* 10,400.

— De *Staats-Courant* bevat den navolgenden Staat van de opbrengst der Middelen, in de drie eerste maanden van 1853, tegenover de opbrengst van de drie eerste maanden van 1852.

	1853.	1852.	Meerder in 1853 dan in 1852.	Minder in 1853 dan in 1852.
Directe belastingen. . . .	*f* 4,258,203.20½	*f* 4,331,644.35½	»	*f* 73,441.15
In- en uitgaande regten, scheepvaart-regten, vuur-, ton- en bakengeld. . . .	982,939.87	1,073,407.93	»	90,468.06
Accijnsen. . . .	4,847,779.56½	4,991,804.82½	»	144,025.76
Registratie-, zegel-, successieregten enz.	2,660,406.42	2,383,051.78½	*f* 277,354.63½	»
Regt van waarborg op de gouden en zilveren werken	42,271.08½	31,979.15½	291.93	»
Posterijen.	369,531.75	357,843.61½	11,688.14	»
Loterij.	137,959.50	138,746.00	»	786.50
Totaal.	*f* 13,177,671.39½	*f* 13,287,477.66½	*f* 298,914.70	*f* 308,721.47

Minder *f* 9,806.27.

's GRAVENHAGE, 16 April.

Z. M. heeft bij besluit van den 13den dezer, benoemd bij het 3de regement dragonders, tot Luit.-Kolonel den Majoor T. Rigney, van het corps.

— Z. M. heeft bij besluit van den 13den benoemd tot Ontvangers der directe belastingen en accijnsen te St. Oedenrode c. a., de Heer F. W. Thorbecke, thans te Beemster; en te Sevenaar, de Heer H. C. Verbeek, thans te Herwen en Aerdt.

— Bij besluit van 14 April, heeft Z. M. op zijn verzoek eervol ontslag verleend aan J. H. de Weerd, als Burgemeester van Nieuwe Pekel-A, en benoemd tot Burgemeester R. J. Roelofs te Finsterwolde, D. E. de Jager te Midwolde, E. Kats te Bellingwolde, Mr. F. Roessingh te Vlagtwedde en Onstwedde, T. Borgesius te Oude Pekel-A, D. H. Bosscher te Veendam, Mr. H. J. Engelkens, Jr. te Wildervank, H. G. Maathuis te Slochteren, J. G. Bleeker te Bierum, Mr. C. W. P. van Naerssen te Bedum en Adorp, G. Bakker te Uithuizermeeden, Mr. M. J. ter Hazeborg te Hoogezand, O. Oving te Sappemeer, Mr. R. A. Cleveringa te Noordbroek, K. M. Brouwer te Nieuwe Pekel-A.

— Z. M. wordt aanstaanden Maandag met den tweeden spoortrein alhier terug verwacht.

— In de residentie bevinden zich op dit oogenblik Jhr. Mr. C. Backer, Jhr. Mr. J. E. van Panhuys en Jhr. Mr. E. J. P. van Meeuwen, Commissarissen des Konings in de provinciën Overijssel, Friesland en Limburg.

— Het getal adressen, dat Woensdag ll. bij de Kamer is ontvangen, houdende bedenkingen tegen het voorgedragen ontwerp van wet op het armbestuur, bedraagt 185. Een der eerste was van de algemeene synodale commissie der Ned. Herv. kerk; voorts van provinciale en classikale besturen, van kerkeraden, van predikanten, van regenten van gestichten, van armverzorgers, enz.

ROTTERDAM, 15 April.

Gewis bestaan er weinige voorbeelden van een zoo druk debiet, van den eersten dag der uitgave af, van een pas aangekondigd geschrift als nu de Toespraak en gebed van Dr. J. J. van Oosterzee, naar aanleiding van Openb. XIX: 16*b*, ll. Zondag avond in de Groote Kerk alhier uitgesproken, te beurt valt. Immers reeds het vierde duizendtal daarvan is heden ter perse gelegd en de aanvrage duurt onafgebroken voort. En wien zou dit verwonderen? Dit woord vol van wegslepende welsprekendheid, vol van hoogen ernst, van waarschuwing en bemoediging, maar tevens vol van liefde en verdraagzaamheid jegens de leden van andere afdeelingen der Christelijke kerk, moet wel boeijen en indruk maken. Moge het ook wel begrepen worden en gezegende vruchten dragen! (*Rott. Cour.*)

— Alhier is door een gezelschap, uit Nederlanders en alhier woonachtige Duitschers ll. Zaturdag een zangspel opgevoerd, ten voordeele van de noodlijdende Schoklanders, hetgeen *f* 402 heeft opgebragt.

AMSTERDAM, 15 April.

Eene Commissie, bestaande uit de Heeren Dr. B. ter Haar, Ds. J. E. de Voogt, Dr. P. J. J. Mounier, Staatsraad Jhr. J. van Iddekinge, Staatsraad F. van der Oudermeulen, Jhr. H. D. Hooft van Woudenberg van Geerestein, Professor A. des Amorie van der Hoeven, Mr. G. Schimmelpenninck Jz., Raadsheer, Mr. C. F. Gulcher, lid van de Arr.-Regtb., Rudolphe le Chevalier, W. H. Warnsinck Bz en F. P. Muysken Fz., heeft de eer gehad heden ter geboorgeving des Konings te worden toegelaten, en het adres aan te bieden ter zake der Pausselijke Allocutie, door ruim 51,000 personen onderteekend. Het adres werd met eene hartelijke en krachtige toespraak door Dr. B. ter Haar, als het hoofd der Commissie, aan Z. M. overhandigd.

De Koning heeft de Commissie met de meeste welwillendheid ontvangen. Met het grootste genoegen zag Hij zulk een achtbaren kring van overheidspersonen, mannen aanzienlijk van geboorte, sieraden van den handelstad, beroemd door wetenschap en geleerdheid, om zich heen geschaard. Even als de Commissie was de Koning diep doordrongen van het gewigt van den gedanen stap. Menige treurige oogenblikken had zijne regering hem opgeleverd, maar hij had steeds opwekking en bemoediging gevonden in de hartelijke — bijna zoude hij zeggen — kinderlijke, echt kinderlijke liefde van zijn volk, en »deze dag" — dus vervolgde de Koning — »maakt het, mijne Heeren! aan allen, welke gij vertegenwoordigt, bekend, — deze dag heeft den band tusschen het Huis van Oranje en Nederland nog hechter vastgesnoerd en dierbaarder aan mijn hart gemaakt.". (*Amst. Cour.*)

— Gisteren is aan de fabriekwerf van de Heeren Paul van Vlissingen en Dudok van Heel, met het beste gevolg te water gelaten, een van ijzer vervaardigde kotter, gebouwd voor rekening van den Heer H. A. Insinger, ter dezer stede; deze kotter, de eerste hier te lande uit ijzer zamengesteld, zal, als privé eigendom van genoemden Heer, geheel voor pleiziervaartuig worden ingerigt.

NIJMEGEN, 14 April.

Gisteren namiddag werd door de Arrond.-Regtbank alhier, oordeelende in burgerlijke zaken, uitspraak gedaan op de ter rolle van gisteren, door den Heer Officier van Justitie genomene incidentele conclusie op rekeste van S. P. Langendam, te dezer stede, waarbij aan de beoordeeling der gezegde Regtbank is onderworpen eene beschikking van den Gemeenteraad van Nijmegen, houdende afwijzing der gevorderde plaatsing van een 400-tal personen op de vastgestelde lijst van kiezers voor leden van dien Raad, zoo als door ons gisteren is medegedeeld. [Zie ook ons vorig nommer]. De Regtbank heeft, zich vereenigende met het requisitoir van den Heer Officier van Justitie, de behandeling der principale zaak, nopens de al of niet kies-bevoegdheid der bij het verzoekschrift aangeduide personen, geschorst, met last, dat het van valschheid verdachte aanslag-billet en de verdere geproduceerde bewijsstukken, zullen worden gesteld in handen van het openbaar Ministerie, ten einde dit feit door den bevoegden regter in strafzaken worde onderzocht. Het ter teregtzitting opgekomen buitengewoon talrijk publiek getuigde van de algemeene belangstelling, waarmede de afloop van dit geding wordt te gemoet gezien.

— Wij vernemen dat, naar aanleiding van het op gisteren door de Arrondissements-Regtbank alhier, regt doende in burgerlijke zaken (met schorsing van het aan hare uitspraak door den rekwestrant S. P. Langendam onderworpen kiesgeschil) bevolen renvooi naar het Openbaar Ministerie der, tot justificatie van beweerde kiesbevoegdheid, overgelegde aanslagbilletten, opzigtens sommige van welke vermoedens van valschheid of van vervalsching tegen nog levende personen waren ontstaan, alsnu door gemelde Regtbank, oordeelende in strafzaken, ter dien zake is verleend regtsingang met bevel van gevangenneming tegen S. P. Langendam voornoemd, krachtens welk bevel deze persoon dan ook heden namiddag is geapprehendeerd en naar het huis van arrest overgebragt. (*Handelsbl.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 13 April.

De begrooting van staatsuitgaven voor het onderwijs voor het aangevangen dienstjaar is thans aan het Lagerhuis voorgedragen. Het eindcijfer bedraagt slechts 598.493 £, en hieronder is nog een aanmerkelijk bedrag voor het Britsche Museum en voor het onderwijs in de schoone kunsten begrepen. Echter is in dit opzigt eene snelle verbetering zigtbaar; het geheel bedrag van hetgeen de Staat voor opvoeding, kunsten en wetenschappen uitgaf, bedroeg 436,920 £ in 1851, en 470,762 £ in 1852.

— De Kamer der Lords heeft eene wet aangenomen, waarbij de koepokinenting verpligtend wordt gemaakt.

— In 1851 is eene som van ruim 6 millioen £ uitgegeven ter inning der belastingen.

— De prijs van het koper, dat even als van de andere metalen in den laatsten tijd aanmerkelijk gestegen was, is gisteren hier 2 stuivers per pond voor het bewerkte koper gedaald.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 April.

De bekende beeldhouwer Cordier is bijna het slagtoffer van zijn eigen werk geworden. Hij was namelijk bezig met een marmeren beeld te beitelen, dat eerlang zoude tentoongesteld worden, toen toevallig zijn voet uitgleed. Om zich staande te houden, hield hij zich aan het beeld vast, maar trok dit omver, hetwelk bij den val niet alleen in stukken brak, maar hem ook gevaarlijk wondde. Ook twee zijner leerlingen, welke hem behulpzaam waren, werden bij deze gelegenheid gekwetst.

SPANJE.

MADRID, 13 April.

Nadat den 9den dezer het Ministerie zijn ontslag had aangeboden, is daags daaraan een Koninklijk besluit bekend gemaakt, waarbij het ontslag van slechts één lid van het Kabinet, den Minister van Justitie, aangenomen werd, alsmede een besluit tot afzetting van alle Staatsambtenaren, die als Senaatsleden met de minderheid tegen het Ministerie hadden gestemd omtrent het bezwaarschrift van den Maarschalk Narvaez. Doch twee dagen later, den 12den dezer, heeft de Koningin het ontslag van het geheele Ministerie aangenomen, de vorming van een nieuw bewind opgedragen aan den Generaal Lessundi, den Opperbevelhebber der gewapende magt in de hoofdstad, en de Wetgevende Kamers doen oproepen om hare sedert den 8sten dezer geschorste vergaderingen te hervatten. Dit zijn echter slechts telegraphische berigten wier nadere uiteenzetting nog te wachten is.

De geest der beraadslagingen, die bij de Kamers in de laatste dagen gevoerd zijn, laat zich opmaken uit de beide volgende bijzonderheden. In de zitting van den Senaat van den 6den dezer, waarin over de door het vorige Ministerie verleende spoorwegvergunningen gehandeld werd, zeide de Markies del Duero, dat er een veelvermogend persoon was die een noodlottigen invloed op het tegenwoordige en het vorige Kabinet uitoefende en die den Generaal Narvaez rusteloos vervolgde omdat deze, President-Minister zijnde, verklaard had ook in de daad het bewind te willen voeren; die persoon had gemeene zaak met den Bankier Salamanca gemaakt, en zoo had deze Bankier eene spoorwegvergunning kunnen verkrijgen die even voordeelig voor hem zelven was als strijdig met de wet en met het algemeen belang. Deze zinspeling op den Hertog van Rianzares, den echtgenoot der Koningin-Moeder, werd aan de zijde der oppositie toegejuicht, en door den President-Minister beantwoord met een protest en met de verklaring dat het Ministerie niet onder eenigen onwettigen invloed stond. In de zitting der Kamer van Afgevaardigden van den 7den zeide de Generaal Prim, dat Spanje sedert 1843 door alle Ministerien als een wingewest en als eene goudmijn behandeld was en dat hij de Regering des noods met geweld beletten zou plannen van terugwerking uit te voeren.

PRUISSEN.

BERLIJN, 13 April.

De commissie der Tweede Kamer, in wier handen gesteld was het ontwerp, waarbij de Regering eene vaste rente waarborgt van het tot aanleg des spoorwegs van Oberhausen naar de Nederlandsche grenzen benoodigde kapitaal, heeft eenstemmig de aanneming daarvan aanbevolen.

— Het aantal kloosters zal te Keulen weêr vermeerderd worden, daar een groot gebouw ten behoeve der Jezuiten-orde is aangekocht.

BEIJEREN.

MUNCHEN, 10 April.

Gisteren avond had er bij eene voorlezing van Prof. Liebig, welke gepaard ging met chemische proeven, een noodlottig voorval plaats. Bij het doen zijner proeven, welke bijgewoond werden door den Koning en de Koningin en verscheidene leden der Koninklijke familie, had de adsistent van den Hoogleeraar hem bij vergissing eene verkeerde flesch aangereikt, bij wier gebruik eene vreeselijke ontploffing plaats had. De Koningin Therese werd aan hare wang gewond door eene glasscherf; ook Prins Luitpold, de Gravin Luxburg en de Gravin Sandizel ontvingen ligte kwetsuren. De Hoogleeraar Liebig werd aan de linkerhand en aan verscheidene deelen des ligchaams ligtelijk gewond; het schijnt, dat eene metalen doos, die hij in de hand hield, hem welligt het leven gered heeft, daar deze belette, dat een groote glasscherf hem eene gevaarlijke wonde toebragt.

— De hoedenmakers alhier hebben van de Regering verzocht eene naauwkeurige opgave van den vorm en de kleur der hoeden, waarvan het dragen verboden wordt, op grond, dat zij anders in hunnen handel benadeeld worden.

OOSTENRIJK.

Prins Dietrichstein, een der oudste ridders van de Maria-Theresia-Orde, heeft voor het fonds van hulpbehoevende weduwen en weezen van ridders dezer orde eene som van 24,000 fl. gegeven.

— Bij Novara is de Sardinische rijbode en eene diligence door roovers aangedaan; meer dan 30,000 fr. viel in hunne handen.

— De beroemde geleerde reiziger P. v. Tschihatscheff heeft dezer dagen deze stad verlaten en zich naar Klein-Azië begeven, welk land hij in de

laatste jaren in alle rigtingen doorkruist heeft. Het eerste deel zijner reisbeschrijvingen is reeds te Parijs in het licht verschenen.

— Den 7den dezer is te Milaan een keizerlijk besluit uitgevaardigd, waarbij die stad met den 11den ontheven wordt van de belasting, welke haar wegens den opstand van 6 Febr. als boete was opgelegd. De som, welke de stad van 7 Febr. tot 10 April heeft moeten betalen, bedraagt ongeveer 2 millioen fl.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 23 Februarij.

In den morgen van 29 Jan. jl., is met 's lands stoomschip Batavia, langs den overlandweg, naar het vaderland teruggekeerd de Heer C. S. W. Grave van Hogendorp, laatstelijk lid in den Raad van Nederl.-Indië. Den avond te voren gaf de Gouv.-Generaal ter zijner eere een gastmaal, waarop de aanzienlijkste ambtenaren van Batavia genoodigd waren.

— Den 2den Febr. jl. is ter reede van Batavia aangekomen het te Soerabaya nieuw gebouwd ijzeren oorlogsstoomschip Celebes. De uitslag van dezen togt heeft bewezen, dat dit stoomschip aan de verwachting, die men er van koesterde, volkomen beantwoordt.

— Den 8sten Febr. ankerde ter reede van Batavia, het stoomschip Batavia, Luit. ter zee 1ste kl. van der Moore, met de brieven en paketten uit Europa, loopende tot 24 December.

— In den namiddag van 8 Febr. overleed te Batavia, na eene korte maar smartelijke ziekte, de Luit. ter zee 1ste kl. van het sedentaire Indische zeewezen H. D. A. Smits, Ridder der orde van den Nederl. Leeuw, Administrateur van het depôt van zeekaarten bij het marine departement, Secretaris van de commissie voor de Indische zeekaarten, lid van onderscheidene geleerde en nuttige instellingen.

— Gedurende het jaar 1852 zijn uit de verschillende mijndistricten van Banka verkregen 78,301$\frac{02}{100}$ pikols tin; zijnde 612,69 pikols meer dan over 1851.

— Volgens de laatste berigten was alles in het Palembangsche op Sumatra rustig. Men achtte het waarschijnlijk, dat er eene kleine expeditie naar eenige marga's der Ampat-Lawang zoude worden gedaan, om radja Tiang Alam, die zich daarin ophoudt, te verdrijven. De bevolking wordt gezegd niet gunstig jegens hem gestemd te zijn, maar hem tot verzet aan te sporen, ten einde hij bij een opmarsch der troepen worde verdreven, waartoe zij zelve niet in staat is. Men heeft ontdekt, dat de hoofden van eenige districten zich aan groote misbruiken tegen de bevolking hebben schuldig gemaakt, en daardoor aanleiding tot de plaats gehad hebbende rustverstoring hebben gegeven. Overal waar het bestaan van die misbruiken ontdekt is, is er een einde aan gemaakt, en zijn maatregelen genomen om de wederinsluiping daarvan zooveel doenlijk te beletten.

— In het district Radjagaloe, zijn in den namiddag van 3 Febr. 7 personen van de dessa Boeniwangie, die in hunne rijstvelden arbeidden, door den bliksem getroffen, met het ongelukkig gevolg, dat 3 personen gedood en de overigen min of meer zwaar gekwetst zijn.

STADS BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, herinneren bij deze aan de belanghebbenden de bepalingen der Wet van den 22sten April 1852, (*Staatsblad* N°. 61) tot herziening van de wetgeving op het regt van Patent, waarvan § 12 luidt als volgt: »De patentpligtigen kunnen de ruimte hunner »vaartuigen aangeven, overeenkomstig de meting daarvan door een beëedigd »Scheepsmeter van Rijkswege gedaan, mits die meting niet ouder zij dan »*vijf* jaren en bij het doen der aangifte, de meetbrief vertoond worde," — zoodat de meetbrieven der Vaartuigen vóór 1848 afgegeven, voor het aanstaande dienstjaar 1853 en 1854 niet meer kunnen gelden, alzoo de eigenaars, vaste huurders of andere vaste gebruikers van binnenvaartuigen, die niet voorzien mogten wezen van een' lateren meetbrief, verpligt zijn, voor de aangifte van het dienstjaar 1853 en 54, hunne schepen of schuiten te doen hermeten; waarop in het vervolg naauwkeurig zal worden acht gegeven.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 14 April 1853. J. C. BUCAILLE, *Weth. l. B.*
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN, —

Gehad hebbende de navolgende verzoeken tot bekoming der vereischte vergunningen, als:

1°. Van GERRIT WILHELMY DAMSTÉ, zonder beroep, wonende alhier, tot het plaatsen van een *Koffijbranders Fournuis* en *Tabaksees* in zijn Woonhuis op den hoek der Maarsmansteeg geteekend Wijk IV. N°. 93, waaraan het daarnevens gelegen perceel N°. 94 zal worden verbeeld.

2°. Van WILLEM VAN DORP, Goud- en Zilversmid binnen deze Gemeente om in het huis in de Donkersteeg, Wijk VI. N°. 85 een *Goudsmids Fournuis* te mogen plaatsen, en

3°. Van PIETER VAN DER KAAY, Zilversmid mede alhier woonachtig, tot het plaatsen van een *Zilversmids Fournuis*, in het huis aan de Langebrug, Wijk IV. N°. 406.

Gelet op Z. M. besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunningen ter oprigting van sommige Fabrijken en Trafijken;

Brengen bij deze ter kennis van alle daarbij belanghebbenden, dat tot het hooren der Eigenaars en Bewoners van naastbijgelegene en belendende Panden, ten opzigte der Informatiën *de Commodo et Incommodo*, door Burgemeester en Wethouders zal worden gevaceerd, op het Raadhuis dezer Gemeente op Maandag den 18den April aanstaande, des middags ten twaalf ure; zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen opgemelde verzoeken op dien tijd in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan, zij gehouden zullen worden, zich tegen de inwilliging daarvan niet te hebben verzet.

Burgemeester en Wethouders voorn.,
LEYDEN, 14 April 1853. J. C. BUCAILLE, *Weth. l. B.*
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

KERKNIEUWS.

Ter vervulling der vacature, ontstaan door het verleende Emeritaat aan Ds. D. G. Borgstein en het bedanken van Ds. J. Marissen van Loon, te Hoogezand en Ds. J. W. G. R. Schorse, te Almelo, alsmede door het niet bekomen der verzochte Koninklijke vergunning tot het beroepen van Ds. A. van Toorenenbergen te Polsbroek, heeft de Kerkeraad der Hervormde Gemeente te Bolsward het volgende twaalftal van Predikanten geformeerd (alphabetisch gesteld): DD. van Berkum, te Stiens; van Hattem, te Wilnis; van Ketwich, te Schoonhoven; Bachiene Muntendam, te Groote Lind; Richard, te Blaauw Cappelle; Steenberg, te Dirksland; Talma, te Vreeland; van Toorenenbergen, te Polsbroek; Verburg, te Nieuwpoort; Verff, te Mastenbroek; Wessels, te Wommels, en Zaalberg, te Hendrik Ido Ambacht.

Voor *Appeltern* is nog ingekomen bij Prof. SCHOLTEN en Ds. KRABBE: van v. d. B. *f* 5, van N. N. *f* 3, een coupon à *f* 1,98, een coupon à *f* 1,23^5, van D. S. *f* 2.50, van D. D. *f* 2.50, door de Redactie der *Leyd. Cour.* *f* 4, van K. v. S. een Muntbillet *f* 10, uit Voorschoten in drie Muntbilletten *f* 30.

Voor *Schokland*: door de Redactie der *Leyd. Cour.* *f* 7, en van Z. *f* 2, uit het kerkzakje bij de Luthersche Gemeente *f* 1, van . . . . . *f* 5.

Ten behoeve van de Protestantsche Kweekscholen voor Evangelie-Dienaars in *Hongarije*, zijn bij de Theologische Faculteit te *Leyden*, tot en op 14 April dezes jaars ingekomen: uit *Amsterdam* van den Hr. W. *f* 5; van D. B. *f* 5 en van J. B. *f* 2.50, beide laatste door den Stud. MOLENAAR; uit *'s Hage* van den Hr. N. N. twee bankbill. zamen *f* 50.; van den Hr. P. door Do. JAS een bankb. *f* 25; van V. *f* 100; uit *Haarlem* van M. A. een bankb. *f* 25; uit *Enschedé* een coup. *f* 2.47^5; uit *Schiedam* van D. A. een muntbill. *f* 10; uit *Tiel* van N. N. door Do. JUNIUS *f* 10; uit *Delft* van K. *f* 2.50; uit K. van M. B. *f* 2.50.

Te *Leyden* zijn tot en op gemelden dag ontvangen: van M. V. *f* 25; van B. *f* 5; van V. D. K. *f* 3; van M. A. een muntbill. *f* 10; van D. P. *f* 5; van C. V. L. *f* 3; van S. W. een coup. *f* 19.80; van M. N. N. *f* 2.50; van M. P. *f* 1; van P. E. S. *f* 2.50; van D. T. *f* 2; van B. R. B. *f* 2.50; van C. R. *f* 0.50; van M. M. *f* 1; van den Hr. V. D. K. v. H. *f* 10; van N. N. als kleinigheid een coup. *f* 2.97; van L. L. een coup. *f* 14.85; van N. N. twee coup. zamen *f* 5.94; van M. een muntbill. *f* 10; van Y. drie coup. zamen *f* 3.70^5; van N. N. een bankbill. *f* 60; van C. een coup. *f* 17.50; van het bureau der *Leydsche Cour.* drie giften *f* 16.50; van Dr. S. *f* 10; van L. G. *f* 1; van J. M. *f* 2.50; van N. N. *f* 2.50; van S. *f* 2.50; van J. *f* 5; van N. N. *f* 5; van B. 2.50; van R. *f* 2.50; van G. een coup. *f* 2.97; van B. een muntbill. *f* 10; van L. *f* 1; van B. *f* 2.50; van V. B. *f* 5; van J. *f* 0.50; van B. *f* 5; van N. N. *f* 10; van N. N. een coup. *f* 2.97; van N. N. een coup. *f* 1.48^5; van C. *f* 1; van B. *f* 2.50; van N. N. *f* 3; van N. N. *f* 6; van V. K. *f* 0.50; van N. N. een coup. *f* 1.23^5; van N. N. *f* 2; van onderscheidene personen vijf giften in de Kerkezakjes van *f* 0.25, *f* 5, *f* 1, *f* 1, *f* 2.50, zamen *f* 9.75 van N. N. door den Stud. MOLENAAR *f* 2.50; van Studenten der Leydsche Hoogeschool, als eerste bijdrage, *f* 202; nog van C-n. *f* 1; van W. *f* 1.50; van S. *f* 1.50; van --m. twee coup. zamen *f* 2.47; van het Hulpgenootschap ter uitbreid. van Gods rijk op aarde een bankb. *f* 25; van C. V. de Z. twee coup. *f* 3.96; van L. *f* 2; van H. *f* 3.

Het geheele bedrag maakt de som uit van *f* 810.08. Van hetgeen er sedert 14 April ll. ingezonden of in eene beslotene bus, ook door Dienstboden, gestort is geworden, zal opgave geschieden, zoodra de binnen *Leyden* toegezegde gelden zullen zijn opgehaald. Wat er van elders is ingekomen, zullen wij dan tevens met dankbaarheid vermelden. Moge de uitslag onze verwachting niet beschamen!

W. A. VAN HENGEL.
N. C. KIST.
J. H. SCHOLTEN.

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd: P. H. STRAATMAN,
EN
LEYDEN, 15 April 1853. A. M. HOLTZ.

Ondertrouwd: W. H. GILLISSEN
EN
H. S. A. KAHLE,
DELFT, 15 April 1853. Wed. P. M. DE WITT HAMER.

Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen DOCHTER, C. M. J. ZUUR, VAN KESTEREN.

LEYDEN, 15 April 1853.

Algemeene Kennisgeving.

Heden overleed na langdurig en smartelijk lijden, onze hartelijk geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, JACOBA WARDENAAR, Wede E. VLAANDEREN, in den ouderdom van bijna 86 jaren.

J. W. VLAANDEREN.
LEYDEN, 15 April 1853. Uit aller naam.

De ondergeteekenden betuigen hunnen dank voor de blijken van deelneming, ondervonden bij het overlijden hunner Moeder.

J. M. DE KEMPENAER.
G. N. DE KEMPENAER.

Aan het Kantoor van **D. J. LE NOBEL**, op de Haarlemmerstraat, Wijk VI. N°. 488 te *Leyden*, zijn voor de 220ste Staats-Loterij te bekomen, HEELE EN GEDEELTEN VAN LOTEN. De Trekking der *Eerste Klasse* begint op Maandag den 25sten April 1853.

HOLLANDSCHE

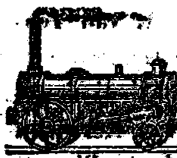

IJZEREN SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

De Ondergeteekende brengt ter kennis van het Publiek, dat de tegenwoordige *Dienstregeling der Vertrektijden van de Wagentreinen* bepaald blijft voor het aanstaande Zomersaizoen, zooals die thans bestaat.

Op last van den Raad van Administratie,
De Controleur,
AMSTERDAM, 16 April 1853. W. E. METHORST.

De Ondergeteekenden hebben de eer de DAMES te berigten, dat zij uit *Parijs* ontvangen hebben de **ZOMER-MODELLEN**, bestaande uit **Hoeden, Mutsen, Coiffures, Linten** en **Bloemen**. Zich vleijende dat het schoone en frissche der Artikelen de Dames zal uitlokken, die te komen bezigtigen, bevelen zij zich in eens ieders gunst.

☞ **Wasschen en Vermaken** ook STROOHOEDEN.

GEBROEDERS BARNING,
Donkersteeg.

De Ondergeteekende heeft de eer de DAMES te berigten, dat zij op heden de **ZOMER-HOEDEN** en **MUTSEN** uit *Parijs* heeft ontvangen, en beveelt zich beleefdelijk aan.

LEYDEN, 18 April 1853. J. M. C. VAN DOOREMAALEN.
Breedestraat 3de huis van het Gangetje N°. 255.

SPEKSLAGERIJ,

Maarsmansteeg, Wijk IV. N°. 86.

De Ondergeteekende heeft de eer zijne geëerde Stadgenooten te berigten, dat hij voornemens is zijne Affaire te **OPENEN** op **Maandag den 2den Mei** eerstkomende.

Dat hij zich zal toeleggen alles bij hem verkrijgbaar te stellen wat tot eene welingerigte Spekslagerij behoort, zoo als **Gerookt- en Pekelspek, Ham, Carbonnaden, Worst, Rolpens, Rookzult, Ossentong, Gerookt Vleesch, saucisse de Bologne**, enz.

Aangenaam zal het hem zijn met Uwe orders vereerd te worden, zullende hij zich door zindelijke bediening en billijke prijzen Uwe gunst trachten waardig te maken.

LEYDEN, 1853. P. H. STRAATMAN.

Den 3den Mei e. k. het voornemen hebbende mij alhier te vestigen als **SIERAAD-, HUIS- en RIJTUIGSCHILDER**, op de Hoogewoerd, Wijk III. N°. 292, neem ik de vrijheid mij tot genoemde werkzaamheden minzaam aan te bevelen, belovende zoo door civile behandeling, als solide werk, mij het geschonkene vertrouwen waardig te maken.

LEYDEN, April 1853. L. JONKER.

Mr. PHILIPPE, voyageur de *Paris* pour l'Article bronze, tels que **Pendules, Candelabres, Lampes, Lustres** et autres objets de luxe; ayant pendant quinze jours que je suis resté dans cette ville, été assez heureux d'obtenir beaucoup de commissions. Sachant par expérience, que bien des personnes hésitent de donner des commandes d'après dessins, soit par méfiance, ou toutes autres raisons; pour y remédier, je me suis décidé avant de livrer toutes mes commandes, de faire une exposition des articles plus haut énumérés. Je prie donc en conséquence les personnes, de bien vouloir m'honorer de leurs visites, à l'Hôtel le Lion d'Or, où sont exposés mes objets jusqu'au 22 de ce mois.

LEIDE, 16 Avril 1853. P. PHILIPPE.

BEURTSCHEPEN,

LADING LIGGENDE TE LEYDEN IN DE HAVEN.

Naar *Zwolle*,	Maandag	18 April	12 uur,	Schipper	H. RIDDERINKHOFF
» *Alkmaar*,	Woensdag	20 »	8 »	»	J. KROON.
» *Sneek*,	»	20 »	11 »	»	S. DE VRIES.
» *Deventer*,	Donderdag	21 »	12 »	»	H. J. BOSCH.
» *Zutphen*,	»	21 »	12 »	»	J. DE HAAS.
» *Kampen*,	»	21 »	12 »	»	K. ROZENDAAL.
» *Apeldoorn*,	»	21 »	12 »	»	H. WIEPKING.
» *Hoorn*,	Vrijdag	22 »	10 »	»	J. A. RAJER.

☞ Alle Goederen zullen desverkiezende bij den Besteller G. VAN DORSTEN in 't Veerhuis tot de eerst afvarende gelegenheid aangenomen worden, als voor geheel *Noordholland, Gelderland, Overijssel, Friesland, Groningen, Drenthe*, enz. De Vertrek-uren zijn opgegeven volgens de Reglementen; echter komen sommige schepen wel eens later door.

☞ Men biedt te *Huur* aan op den besten stand dezer Stad bij fatsoenlijke Lieden: *een, twee* of *drie* **Gemeubileerde Kamers**, met of zonder Kost en Bediening. Adres met *franco* Brieven onder Letter **X**. aan het Bureau dezer Courant, onder welke Letter tevens *te Koop* wordt aangeboden eene uitmuntende, fraaije, vierkante 6½-Octaafs **PIANO**, zwaar en schoon van toon, tegen den prijs van ***f* 180**.

☞ Binnen *Leyden te Koop* eene groote hoeveelheid **Straat-Lantaarns**, zoowel voor Palen als om aan Touwen te hangen, van onderscheidene grootte en vorm, gedeeltelijk met koperen Kappen. In meerder of minder hoeveelheid te gelijk verkrijgbaar. Adres met *gefrankeerde Brieven* bij den Architect der Gemeente.

De extra kapitale Heeren HOFSTEDE ***Ruadwijk***, bij ***Alphen***, zal Publiek worden Verkocht, eerst in perceelen, daarna in massa, breeder op de aangeplakte Biljetten duidelijk omschreven. De Inzet is op Zaturdag den 23sten April 1853 en de Afslag op Maandag den 2den Mei 1853, beide des voormiddags te *half elf* ure, in het Logement *St. Joris*, te *Alphen*, ten overstaan van den Notaris C. VAN DER LEE, residerende te *Aarlanderveen*, bij wien, als ook bij den Heer G. G. VAN DEN ANDEL, Secretaris te *Vreeland*, ***Ruadwijk*** in Massa *uit de Hand te Koop* te bevragen is.

Bij den Boekhandelaar J. H. ZITMAN, is ter Perse, om Dingsdag den 19den dezer te verschijnen:

GOLIATH ET DAVID.

SERMON SUR LA LUTTE ENTRE LE CATHOLICISME ET LE PROTESTANTISME,

PAR

D. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE,

L'un des Pasteurs de l'Église Wallonne de Leyde.

Prijs 40 Cts.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 16 *April*. Van *f* 37 tot *f* 41.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 16 *April*.

Tarwe *f* 8.50 tot *f* 9.50. Rogge *f* 6.40 tot *f* 6.70. Gerst *f* 4.80 tot *f* 5.00. Haver *f* 3.20 tot *f* 3.80. Paardeboonen *f* 5.60 tot *f* 5.80. Duiveboonen *f* 6.50 tot *f* 6.80.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 15 April.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à $2\frac{1}{2}$ pCt.		$64\frac{3}{4}$	$64\frac{15}{16}$	$64\frac{7}{8}$
Dito Certificaten	3 »	$76\frac{11}{16}$	$76\frac{7}{8}$	$76\frac{11}{16}$
Dito dito	4 »	$95\frac{3}{8}$	$95\frac{1}{2}$	$95\frac{3}{8}$
Amortisatie Syndicaat	$3\frac{1}{2}$ »	$95\frac{1}{8}$	—	—
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
O. I. Leening	4 »	$95\frac{9}{16}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg	4 »	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Haarlemmermeer	5 »	$103\frac{3}{8}$	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3 »	$74\frac{1}{2}$	—	—
Dito dito	5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5 »	$108\frac{3}{8}$	$108\frac{1}{2}$	$108\frac{5}{8}$
Dito dito 1828 en 1829	5 »	$107\frac{1}{4}$	$107\frac{3}{8}$	$107\frac{3}{8}$
Cert. bij dito 1831 en 1833	5 »	—	—	—
Dito 1840	4 »	$92\frac{3}{8}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & C°.	4 »	92	$92\frac{1}{8}$	92
Dito dito Nieuwe	4 »	92	—	—
Inschrijving in Assign.	6 »	—	—	—
Certificaten van dito	6 »	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500 »	164	—	—
Dito Obligatien	4 »	—	—	—
SPANJE, Obligatien à 1 pCt.		$24\frac{3}{16}$	$24\frac{5}{16}$	$24\frac{3}{16}$
Dito Obligatien	3 »	$47\frac{5}{8}$	$47\frac{3}{4}$	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3 »	43	$43\frac{1}{4}$	$43\frac{1}{8}$
Bewijzen Coupons		$6\frac{1}{2}$	$6\frac{3}{4}$	$6\frac{5}{8}$
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll	5 »	—	—	—
Dito	4 »	70	—	—
Dito Metall.	5 »	$81\frac{9}{16}$	$81\frac{3}{4}$	—
Dito Nieuwe	5 »	$93\frac{1}{2}$	$93\frac{7}{8}$	—
Dito 1841	$2\frac{1}{2}$ »	$41\frac{7}{8}$	42	—
BELGIE, Banc.	$2\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	$2\frac{1}{2}$ »	$52\frac{3}{4}$	$52\frac{13}{16}$	$52\frac{13}{16}$
BRAZILIE, 1824, 100 £	5 »	$99\frac{1}{2}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	5 »	$42\frac{5}{8}$	$42\frac{3}{4}$	$42\frac{3}{4}$
Dito dito	4 »	$39\frac{3}{4}$	$39\frac{13}{16}$	$39\frac{13}{16}$
VENEZUELA	3 »	—	—	—
MEXICO	3 »	$27\frac{1}{4}$	$27\frac{5}{16}$	$27\frac{5}{16}$
AMERIKA, Bankactien		—	—	—
Grieken		$7\frac{11}{16}$	—	—

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9,80 à 90.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.